

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

11. Iusta vita, salus, vita aeterna, & regnum Dei per naturæ vires.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

quicumque voluerit, corpore sancto & spiritu. Sed omni recte facta larva Pelagius cum periculosam gula atque libidinis delectationem summamque in superandis illis vitijs molestinis demonstrasset, datantiam ceteris, inquit, nã multitudinem animi & vide quid non possit efficere. Et ne quis magnitudinem animi à Spiritu Sancto inspiratam suspicetur, statim subiicit: Sed nos probdolor! qualam delectatõe peccati cum in quibusdam ostendimus quandã vim natur. nostra, in alijs omnino torpescimus.

Epist. ad Demetriad.

Lib. 1. de imperf. cont. Jul. f. 121.

Lib. de patientia c. 15.

Ibid. c. 16.

De patientia hoc est fortitudine tertia virtute cardinali, ita perspicue Iulianus: Quam (voluntatem) non posse casti, si deus ipsa non fuerit, testatur fortitudo, cuius lacerti in contemptu dolorum & per Gentiles & per Christianos aspinuè claruerunt. Et Augustinus Pelagianos d'gito incitans: Sicut enim, inquit, cui eam (patientiam) tribuunt viribus voluntatis humana non quas habent ex divino adiutorio, sed qua ex libero arbitrio. Errat autem iste superbus est. Iuliel ante errorem suum hoc aruncineo ratiocinationis fulcro: Sicut voluisti Lemnis sine ullo Dei adiutorio viribus liberi arbitrij tam multa gratia & virtutibus perficere, sive in animo sive in corpore ut in realis vite huius & peccatorum delectatione perficeretur: cur non eodem modo eadem ipsa voluntas hominis eisdem

viribus liberi arbitrij non ad hoc expectatis se divinitus auxiliari, sed sibi naturali possibilitate sufficientes quod quid laboris vel dol. exingerit. pro iustitia & vita aeterna patientissime sustineat? Quam Pelagiani erroris argumentationem latius Augustinus prosequitur.

De iustitia quarta virtute capitali, quam non in aliqua perturbationum moderatione sed in voluntate nuda Philosophi statuunt, res apud Pelagianos difficultate caret. Unde de omnibus iam recensitis quatuor virtutibus Iulianus: Affectus omnes, per quos aut fructus aut fieri debent boni sumus, in subiecto sunt mentis nra prudentia, iustitia, temperantia, fortitudo. Subiectum mentis intelligit potestatem voluntatis humanæ. Quam longè facilius ad ceteras minoris notæ virtutes extendunt. De veracitate Celestij sensum sic Augustinus exprimit: Ipse autem quem deo sit accipiendum quod scriptum est, omnis homo mendax, omnino non soluit, nec scilicet scilicet potest nisi corripere, quo credit hominem sine adiutorio gratia Dei per solam propriam vel tatem possessisse veritatem. Et de quovis præcepto virtutis implendo, Pelagiani dicunt etiam bonum malum sufficienter habere liberum arbitrium ad faciendum præceptum bonum.

Lib. 4. cont. Jul. c. 3.

Lib. de pe.

Lib. 2. ad Bonif. c. 11.

Iusta vita, salus, vita aeterna & regnum Dei per naturæ vires.

C A P V T X I.

EX hac superba virtutum cardinalium arrogatione fluxit ulterius illa Pelagianorum doctrina qua patres antiquos ante datam legem Moysi sola natura duce iuste vixisse ac Deo placuisse delirant. Hac lege (naturæ, inquit Pelagius) vixisse sunt omnes quos inter Adam atque Moysen sanctè vixisse atque placuisse Deo scriptura commemorat, quorum tibi exempli causa aliqui præcipiendi sunt, ut facile intelligas quantum sit naturæ bonum cum eam legis vice docuisse iustitiam probaveris. Et statim magnum sanctorum accessit numerum qui sola naturæ lege instructi, propriæque viribus libertatis ad iusti perfectæ sanctitatis exempla posteris prætulerunt, Abel, Enoch, Melchisedech, Abraham, Loth, Isaac, Jacob, Ioseph, Iob, de quo viro differens, præclaro sui erroris concludit epiphonemate: O virum ante

Epist. ad Demetriad.

Ibid.

In Comment. ad Romanos locum c. 7. ad Rom.

In c. 8. v. 39.

Euangelia euangelicum! & Apostolicum ante Apostolica præcepta discipulum Apostolorum qui aperiens occultas divitias naturæ & in medium proferens, esse quid omnes possumus ostendit docuitque quantum sit ille thesaurus animæ quem nos sine usu possidemus, & quod proferre nolumus nec habere nos credimus. Et in Commentarijs Epistolarum Pauli exponens illum ad Romanos locum, Naturaliter ex qua legis sunt faciunt: De his dicit, inquit, qui naturaliter iusti fuerunt ante legem, sive quædam nunc boni aliquid operantur. Unde eisdem dicit in ijdem Commentarijs, Deo naturali lege placuisse

sanctiter & Moysi. Quam superbissimam naturæ prædicationem hoc fucio palliabant, & tanquam veritati maximè consentaneam fulciebant, quod lex Moysi tam sero patribus data sit: Nec illud est parvum argumentum, ait Pelagius, ad comprobandum naturæ bonum, quod illi primi homines per tot annorum spacia absque ulla adnotatione legis fuerant, non utique quod Deo aliquando creaturae sue cura non fuerit, sed quia se talem se habet benivolum fecisse naturam ut eis pro lege ad exercendam iustitiam sufficeret.

In Epist. ad Demet.

Lib. de nat. c. 2.

Supra c. 6.

Lib. 6. cont. Jul. c. 24.

Ex qua doctrina manifesta necessitate consequitur, etiam æternam salutem in regno Dei vitamque æternam per naturæ vires à primis hominibus obtineri potuisse. Si enim per naturam iustitia, ergo & iustitiæ præmium, vita, salus, & regnum Dei. Non enim iniustus Deus qui iustos fraudet mercede iustitiæ ut contra illos dicit Augustinus. Quod clarius liquet, si meminimus quod supra diximus insinuasse vel docuisse Pelagianos, opus bonum Dei intuitu factum, cælestia præmia vitamque æternam promereri. Naturæ autem viribus opus quodcumque bonum illis auctoribus fieri potest. Unde latentem in Pelagianis principijs impietatem explicans & evolvens Augustinus, etiam si jam aliquid Christo tribuere compulsi clamoribus incepissent: Vester enim autem dogma, inquit, id persuadere conatur velur inculcata prædicatione naturæ & potentia liberi arbitrij, & legis sive naturæ-

naturalia sive per Moysen data ut est opus sit (id est utile seu operę pretium) necesse tamen non sit ad Christum pro aeterna salute transire, eo quod per Sacramentum mortis & resurrectionis eius, si tamen vel hoc putatis, commodior via sit, non quod alia via esse non possit. Et paulo superius in eodem loco; si enim salvi erunt aliqui sine Christo & iustificatur aliqui sine Christo, ergo Christus gratis mortuus est. Erit enim & alius modus, sicut vultis, in natura, in libero arbitrio, in lege naturali sive conscripta, quo possent salvi & iusti esse qui vellent. Iustas autem imagines Dei quis nisi iustus prohiberet a regno Dei? Quod etiam apertis verbis nonnunquam professi sunt. Nam Pelagius exponens illum Apostoli locum; qui fecerit homo vivet in ea, nempe legis iustitia, unde intelligimus, inquit, quod qui suo tempore legem servavit, vitam habuit aeternam. Suo tempore, inquit, nam

A hoc tempore propter consuetudinem non putat legem posse servari. Et quamquam illa quidem se ita habent in doctrina Pelagiana, sibi ipsis tamen de nimia superbia ita erubescabant, ut sub finem haretis illam non audent tantam in populum proterre impicitatem. Exprobrat hoc Iuliano Augustinus in postremo conflictu: *Iam, inquit, erumpit in apertum munus crucis Christi. Quid tamen magnum populum & Christi magnum iudicium non timuit? Aperte dicite, iustificari natura, iustificari lege possumus, gratis mortuus est Christus. Sed formitantes multitudinem Christianam Pelagianum verbum supponitis, & quaerentibus a vobis quare mortuus sit Christus, si natura vel lex efficit iustos, responderetis &c. nempe quod facilius per Christum. Quam responsum eorum alibi prosequemur.*

Vires ad pœnitendum & redeundum ad iustitiam naturalem; & quid illa sit?

C A P V T X I I.

NEQVE vero apud Pelagianos quicquam refert quod ille inchoatus iustitiae cursus, vel peccatis aliquibus ex humana fragilitate intercurrentibus possit intercipi vel etiam quod peccator vitæ præteritæ sceleribus, contractisque pravitate usu consuetudinibus premi & impediri quo minus ad iustitiam convertatur. Tantam enim naturę potestatem arrogat ut etiam pœnitentiam & peccati cuiusque remissionem in humano arbitrio collocent. Hæc est enim Celestij manifesta sententia quę & Pelagio in Palestina Synodo objecta fuit: *Quoniam pœnitentibus penitentia non datur secundum gratiam & misericordiam Dei sed secundum merita & laborem eorum qui per pœnitentiam digni fuerunt misericordia.* Quibus verbis utrumque statuit: Non esse peccati pœnitentiam expectandam ab inspiratione spiritus Dei, ut ad quam humana voluntas, humanusque sufficiat labor, & per hunc laborem pœnitentię naturę viribus partim hominem fieri dignum remissionis misericordia. Nam aliquo modo misericorditer dandam esse peccati remissionem, tum alijs in locis quæ postea citaturi su-

A mus expresse Pelagiani docent, tum etiam his quæ diximus utriusque declaratur. Qui enim in peccati remissione Dei misericordiam fateatur eam aliquo modo misericorditer dandam esse, nec humanas vires usquequaque sufficere distiteri nequit. Ipsa namque ab offenso Deo veniæ testificatio clarissima est misericordie divinæ in peccato remittendo testificatio, juxta illud Sanctissimi Augustini: *Impetrando oratio quidquid impetrat, evidenter deum Dei esse ostendit, ne homo existimat a seipso sibi esse, quod si in potestate haberetur, non utique posceretur.* Verum tamen ut idem sanctus Doctor in eadem Epistola, nec ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito est si fides hanc impetrat. Ex quo consequitur, ut qui fidem istam impetrantem, totumque laborem pœnitentię, ut Celestius, humanis viribus tribuit, ille totam peccati remissionem naturę potestati cogatur ascribere, quantumvis dilutam aliquam Dei misericordiam ex alio capite intervenire fateatur. Quod ex Pelagianis principijs rursus sequi etiam Celestius non dixisset, optime in suis carminibus observat Prosper quando ita canit:

*Nam si nunc etiam illesis vigor ille maneret,
In quo insons natura fuit; sua quemque voluntas
Conciliare Deo, penamque absolvere posset:
Nequicquam Christus mortem moriendo patret,
Nec genus humanum generari rursus egeret.*

Sed sicut ante diximus eos non ausos fuisse palam dicere gratis Christum esse mortuum, ita nec illud, sua quemque voluntate conciliari Deo & pœnis absolvi; sed quasi peccati reatus in aliquo naturam labefecisset hu-

A manam, ita remissione impetrata à Deo, jam per seipsam laudabilem illam naturam in suas vires vigoremque, sublato scilicet impedimento, regredi. Sic enim eorum sententiam in initio libri Prosper exprimit.

Nam